Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (siódma izba)

z dnia 25 kwietnia 2013 r.*

Handel produktami z fok — Rozporządzenie (WE) nr 1007/2009 — Sposoby stosowania — Rozporządzenie (UE) nr 737/2010 — Zakaz wprowadzania do obrotu tych produktów — Wyjątek na rzecz społeczności Eskimosów — Zarzut niezgodności z prawem — Podstawa prawna — Pomocniczość — Proporcjonalność — Nadużycie władzy

W sprawie T-526/10

Inuit Tapiriit Kanatami, z siedzibą w Ottawie (Kanada),

Nattivak Hunters and Trappers Association, z siedzibą w Qikiqtarjuaq (Kanada),

Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, z siedzibą w Pangnirtung (Kanada),

Jaypootie Moesesie, zamieszkały w Qikiqtarjuaq,

Allen Kooneeliusie, zamieszkały w Qikiqtarjuaq,

Toomasie Newkingnak, zamieszkały w Qikiqtarjuaq,

David Kuptana, zamieszkały w Ulukhaktok (Kanada),

Karliin Aariak, zamieszkała w Iqaluit (Kanada),

Canadian Seal Marketing Group, z siedzibą w Quebecu (Kanada),

Ta Ma Su Seal Products, Inc., z siedzibą w Cap-aux-Meules (Kanada),

Fur Institute of Canada, z siedzibą w Ottawie,

NuTan Furs, Inc., z siedzibą w Catalinie (Kanada),

GC Rieber Skinn AS, z siedzibą w Bergen (Norwegia),

Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), z siedzibą w Nuuk, Grenlandia (Dania),

Johannes Egede, zamieszkały w Nuuk,

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), z siedzibą w Nuuk,

William E. Scott & Son, z siedzibą w Edynburgu (Zjednoczone Królestwo),

* Język postępowania: angielski.

Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, z siedzibą w Cap-aux-Meules,

Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi, z siedzibą w Istambule (Turcja),

Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society, Ltd, z siedzibą w Fleur-de-Lys (Kanada),

reprezentowani przez adwokatów J. Bouckaerta oraz H. Viaene'a,

strony skarżące,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez E. White'a, P. Olivera oraz K. Mifsuda-Bonniciego, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez:

Parlament Europejski, reprezentowany początkowo przez I. Anagnostopoulou oraz L. Visaggia, a następnie przez L. Visaggia oraz D. Gauci, działających w charakterze pełnomocników,

oraz przez

Radę Unii Europejskiej, reprezentowaną przez M. Moore'a oraz K. Michoel, działających w charakterze pełnomocników,

interwenienci,

mającej za przedmiot wniosek o stwierdzenie nieważności rozporządzenia Komisji (UE) nr 737/2010 z dnia 10 sierpnia 2010 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 w sprawie handlu produktami z fok (Dz.U. L 216, s. 1),

SĄD (siódma izba),

w składzie: A. Dittrich (prezes), I. Wiszniewska-Białecka i M. Prek (sprawozdawca), sędziowie,

sekretarz: J. Weychert, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 11 października 2012 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności faktyczne, postępowanie i żądania stron

1 W dniu 16 września 2009 r. Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej przyjęły rozporządzenie (WE) nr 1007/2009 w sprawie handlu produktami z fok (Dz.U. L 286, s. 36, zwane dalej „rozporządzeniem podstawowym"), którego przedmiot, zgodnie z jego art. 1, stanowi wprowadzenie zharmonizowanych zasad dotyczących wprowadzania do obrotu produktów z fok.

2 Artykuł 3 ust. 1 rozporządzenia podstawowego przewiduje, co następuje:

„Wprowadzanie do obrotu produktów z fok dozwolone jest jedynie w przypadkach, gdy produkty te pochodzą z polowań prowadzonych tradycyjnie przez Eskimosów i inne społeczności autochtoniczne i przyczyniają się do ich utrzymania. Warunki te mają zastosowanie w czasie lub miejscu przywozu dla produktów importowanych".

3 Motyw 14 rozporządzenia podstawowego wyjaśnia w tym względzie, że podstawowe interesy gospodarcze i społeczne społeczności Eskimosów polujących na foki na własne potrzeby nie powinny ucierpieć. Zgodnie bowiem z brzmieniem rzeczonego motywu polowanie to stanowi nieodłączną część kultury i tożsamości członków społeczności Eskimosów i jako takie zostało uznane w Deklaracji praw ludów autochtonicznych [o prawach ludności rdzennej] przyjętej przez Organizację Narodów Zjednoczonych. Dlatego też należy zezwolić na wprowadzanie do obrotu produktów z fok będących owocem tradycyjnych polowań prowadzonych przez Eskimosów oraz inne społeczności autochtoniczne i przyczyniających się do ich utrzymania.

4 Z art. 3 ust. 4 i art. 5 ust. 3 rozporządzenia podstawowego wynika, że środki służące w szczególności wprowadzeniu zezwolenia na korzyść Eskimosów powinny zostać przyjęte przez Komisję Europejską.

5 Na mocy art. 8 rozporządzenia podstawowego rozporządzenie to wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, natomiast jego art. 3 stosuje się od dnia 20 sierpnia 2010 r.

6 Skargą, która została złożona w sekretariacie Sądu w dniu 11 stycznia 2010 r., Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, J. Moesesie, A. Kooneeliusie, T. Newkingnak, D. Kuptana, K. Aariak, E.A. Agathos, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Conference Greenland (ICC), J. Egede oraz Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK) wnieśli skargę o stwierdzenie nieważności rozporządzenia podstawowego. Postanowieniem Sądu z dnia 6 września 2011 r. w sprawie T-18/10 Inuit Tapiriit Kanatami i in. przeciwko Parlamentowi i Radzie, Zb.Orz. s. II-5599, obecnie zaskarżonym, rzeczona skarga została odrzucona jako niedopuszczalna.

7 W dniu 10 sierpnia 2010 r. Komisja przyjęła rozporządzenie (UE) nr 737/2010 ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia podstawowego (Dz.U. L 216, s. 1, zwane dalej „zaskarżonym rozporządzeniem"). Na podstawie art. 12 owego rozporządzenia wchodzi ono w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

8 W dniu 9 listopada 2010 r. skarżący, Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, J. Moesesie, A. Kooneeliusie, T. Newkingnak, D. Kuptana, K. Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), J. Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son, Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi oraz Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society, Ltd, wnieśli niniejszą skargę o stwierdzenie nieważności zaskarżonego rozporządzenia.

9 Odrębnymi pismami, złożonymi w sekretariacie Sądu, odpowiednio, w dniach 11 i 23 lutego 2011 r., Parlament i Rada wystąpili z wnioskiem o dopuszczenie do niniejszej sprawy w charakterze interwenienta popierającego żądania Komisji. Skarżący i Komisja nie złożyli uwag w przedmiocie tych wniosków.

10 Postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2011 r. prezes siódmej izby Sądu dopuścił interwencje Parlamentu i Rady.

11 W dniu 7 lipca 2011 r. Parlament i Rada złożyli swoje uwagi interwenienta.

12 W dniu 9 sierpnia 2011 r. skarżący złożyli pismo zawierające zmiany ich wniosków w odniesieniu do kosztów. Decyzją prezesa siódmej izby Sądu z dnia 29 sierpnia 2011 r. pismo to zostało dołączone do akt. W dniach 8 i 12 września 2011 r. Komisja, a następnie Rada i Parlament przedstawili uwagi co do owych zmian wniosków skarżących.

13 W dniu 13 września 2011 r. skarżący przedstawili swoje uwagi w przedmiocie interwencji Parlamentu i Rady.

14 Skarżący wnoszą do Sądu o:

— uznanie skargi za dopuszczalną;

— stwierdzenie nieważności zaskarżonego rozporządzenia;

— uznanie rozporządzenia podstawowego za bezskuteczne na podstawie art. 277 TFUE;

— obciążenie Parlamentu i Rady kosztami postępowania.

15 Komisja i Parlament wnoszą do Sądu o:

— oddalenie skargi;

— obciążenie skarżących solidarnie kosztami postępowania.

16 Rada wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi;

— obciążenie skarżących solidarnie kosztami postępowania;

— odstąpienie od obciążenia jej kosztami strony skarżącej w całości lub w części.

17 W piśmie z dnia 9 sierpnia 2011 r. (zob. pkt 12 powyżej) i na rozprawie skarżący wnieśli do Sądu o obciążenie Komisji jej własnymi kosztami i kosztami skarżących oraz o obciążenie Parlamentu i Rady ich własnymi kosztami.

Co do prawa

W przedmiocie dopuszczalności

18 W uwagach interwenienta Rada podniosła, że większość skarżących nie spełnia warunków dopuszczalności przewidzianych w art. 263 TFUE w tym znaczeniu, że zaskarżone rozporządzenie nie wszystkich dotyczyło bezpośrednio.

19 W odpowiedzi na skargę, a także na rozprawie Komisja stwierdziła, że skarga wydaje się dopuszczalna przynajmniej w odniesieniu do niektórych skarżących. Jednakże na rozprawie wyjaśniła, że jej zdaniem wszystkie argumenty przedstawione przez rzeczonych skarżących nie były dopuszczalne i nie powinny być brane pod uwagę.

20 Należy przypomnieć, że sąd Unii Europejskiej ma prawo ocenić, biorąc pod uwagę okoliczności konkretnej sprawy, czy dobra administracja wymiarem sprawiedliwości uzasadnia oddalenie skargi co do istoty bez uprzedniego orzekania w przedmiocie jej dopuszczalności (zob. podobnie wyroki Trybunału: z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie C-23/00 P Rada przeciwko Boehringer, Rec. s. I-1873, pkt 51, 52; z dnia 23 marca 2004 r. w sprawie C-233/02 Francja przeciwko Komisji, Rec. s. I-2759, pkt 26; wyrok Sądu z dnia 18 marca 2010 r. w sprawie T-190/07 KEK Diavlos przeciwko Komisji, niepublikowany w Zbiorze, pkt 32).

21 W okolicznościach niniejszej sprawy i w trosce o ekonomię procesową należy zbadać wszystkie wnioski skarżących o stwierdzenie nieważności, nie orzekając uprzednio w przedmiocie dopuszczalności skargi w całości ani w przedmiocie dopuszczalności niektórych argumentów bądź w przedmiocie zarzutu bezprawności podniesionych przez skarżących, ponieważ w każdym razie i ze względów przedstawionych poniżej skarga jest pozbawiona podstaw.

Co do istoty

22 Na poparcie swojej skargi skarżący tytułem żądania głównego podnoszą zarzut oparty na bezprawności rozporządzenia podstawowego. Według nich nie ma ono zastosowania w niniejszym wypadku, co pozbawia zaskarżone rozporządzenie wszelkiej podstawy prawnej i powinno prowadzić do stwierdzenia jego nieważności. W ramach zarzutu drugiego, podnoszonego tytułem żądania ewentualnego, skarżący wnoszą o stwierdzenie nieważności zaskarżonego rozporządzenia ze względu na domniemane nadużycie władzy.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na tym, że zaskarżone rozporządzenie jest pozbawione podstawy prawnej

23 W ramach niniejszego zarzutu skarżący podnoszą zarzut bezprawności wobec rozporządzenia podstawowego. Zarzut ten dzieli się na trzy części.

24 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 277 TFUE jest wyrazem zasady ogólnej gwarantującej każdej stronie prawo do podważenia w trybie incydentalnym, celem uzyskania stwierdzenia nieważności aktu, który może ona zaskarżyć, ważności wcześniejszego aktu instytucji stanowiącego podstawę prawną zaskarżonego aktu, jeśli strona ta nie miała prawa wniesienia w trybie art. 263 TFUE bezpośredniej skargi na taki akt, którego konsekwencje jednak w ten sposób ponosi ona bez uprzedniej możliwości żądania stwierdzenia jego nieważności (zob. podobnie wyroki Trybunału: z dnia 6 marca 1979 r. w sprawie 92/78 Simmenthal przeciwko Komisji, Rec. s. 777, pkt 39; z dnia 19 stycznia 1984 r. w sprawie 262/80 Andersen i in. przeciwko Parlamentowi, Rec. s. 195, pkt 6).

– W przedmiocie części pierwszej, opartej na błędnym wyborze podstawy prawnej rozporządzenia podstawowego

25 Rozporządzenie podstawowe zostało przyjęte na podstawie art. 95 WE. Zgodnie z art. 1 tego rozporządzenia wprowadza ono zharmonizowane zasady dotyczące wprowadzania do obrotu produktów z fok.

26 W ramach argumentu pierwszego skarżący twierdzą, że Parlament i Rada dopuścili się błędu co do prawa, uznając art. 95 WE za podstawę prawną przyjęcia rozporządzenia podstawowego. Z uzasadnienia propozycji rozporządzenia Parlamentu i Rady w sprawie handlu produktami z fok, przedstawionego przez Komisję [COM(2008) 469 wersja ostateczna z dnia 23 lipca 2008 r., zwanej dalej „projektem rozporządzenia podstawowego”], oraz z motywów rozporządzenia podstawowego wynika, że jego głównym celem jest ochrona dobrostanu zwierząt, a nie funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

27 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w ramach systemu kompetencji Unii wybór podstawy prawnej aktu musi opierać się na obiektywnych czynnikach, które mogą zostać poddane kontroli sądowej. Do czynników tych zaliczają się w szczególności cel i treść aktu (zob. wyrok Trybunału z dnia 12 września 2006 r. w sprawie C-479/04 Laserdisken, Zb.Orz. s. I-8089, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo).

28 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że środki określone w art. 95 ust. 1 WE powinny rzeczywiście mieć na celu poprawę warunków ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego. O ile samo stwierdzenie istnienia różnic między uregulowaniami krajowymi i abstrakcyjnego ryzyka występowania przeszkód w korzystaniu z podstawowych swobód lub występowania zakłóceń konkurencji nie jest wystarczające do uzasadnienia zastosowania art. 95 WE jako podstawy prawnej, o tyle prawodawca Unii może skorzystać z tego postanowienia w szczególności w przypadku rozbieżności między przepisami krajowymi, jeśli mogą one naruszać podstawowe swobody i wywierać w ten sposób bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego (zob. wyrok Trybunału z dnia 8 czerwca 2010 r. w sprawie C-58/08 Vodafone i in., Zb.Orz. s. I-4999, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).

29 Powołanie się na to postanowienie jest również możliwe w celu zapobieżenia takim przeszkodom w wymianie handlowej wynikającym z niejednolitej ewolucji uregulowań krajowych. Jednakże wystąpienie tego rodzaju przeszkód musi być prawdopodobne, a przyjęte środki winny mieć na celu zapobieganie im (ww. w pkt 28 wyrok w sprawie Vodafone i in., pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).

30 Należy jednak przypomnieć, że powołanie się na art. 95 WE nie jest uzasadnione, jeżeli harmonizacja warunków rynku wewnętrznego jest tylko dodatkowym skutkiem przyjmowanego aktu (zob. wyrok Trybunału z dnia 18 listopada 1999 r. w sprawie C-209/97 Komisja przeciwko Radzie, Rec. s. I-8067, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

31 Jak wynika z powyższego, w przypadku istnienia przeszkód w wymianie handlowej lub prawdopodobieństwa pojawienia się takich przeszkód w przyszłości z tego względu, że państwa członkowskie ustanowiły w odniesieniu do określonego produktu lub do kategorii produktów rozbieżne przepisy prowadzące do zapewnienia odmiennego poziomu ochrony i uniemożliwiające w związku z tym swobodny obieg tego produktu w Unii albo są w trakcie ustanawiania takich przepisów, art. 95 WE upoważnia prawodawcę Unii do podjęcia działań polegających na ustanowieniu stosownych przepisów, z poszanowaniem, po pierwsze, ust. 3 tego artykułu, a po drugie, zasad prawa wymienionych w traktacie lub wypracowanych w orzecznictwie, w szczególności zasady proporcjonalności (wyroki Trybunału: z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie C-210/03 Swedish Match, Zb.Orz. s. I-11893, pkt 33; w sprawie C-434/02 Arnold André, Zb.Orz. s. I-11825, pkt 34).

32 Trybunał orzekł również, iż przez sformułowanie „środki dotyczące zbliżenia” użyte w art. 95 WE autorzy traktatu pragnęli powierzyć prawodawcy Unii, w zależności od sytuacji ogólnej i okoliczności konkretnego przypadku w ramach harmonizowanej dziedziny, pewien zakres swobodnej oceny co do techniki zbliżania prawodawstwa, najwłaściwszej dla uzyskania zamierzonego rezultatu, w szczególności w dziedzinach, które charakteryzują się złożonymi właściwościami technicznymi (ww. w pkt 28 wyrok w sprawie Vodafone i in., pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

33 W zależności od okoliczności te odpowiednie środki mogą polegać na zobowiązaniu ogółu państw członkowskich do zezwolenia na sprzedaż danego produktu lub danych produktów, na obwarowaniu takiego obowiązku wydania zezwolenia pewnymi warunkami czy też na czasowym albo ostatecznym zakazie sprzedaży jednego lub niektórych produktów (zob. ww. w pkt 31 wyrok w sprawie Swedish Match, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).

34 Badanie, czy przesłanki zastosowania art. 95 WE jako podstawy prawnej rozporządzenia podstawowego zostały spełnione, należy przeprowadzić w świetle całości powyższych rozważań.

35 W niniejszej sprawie z rozporządzenia podstawowego wyraźnie wynika, że jego głównym celem nie jest ochrona dobrostanu zwierząt, lecz raczej poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego.

36 W tym względzie należy, po pierwsze, stwierdzić, że w chwili przyjęcia rozporządzenia podstawowego wobec danych produktów istniały rozbieżności między przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi państw członkowskich.

37 Z projektu rozporządzenia podstawowego wynika bowiem, że w wyniku obaw i nacisków obywateli kilka państw członkowskich przyjęło ustawodawstwo – albo jest w trakcie jego przyjmowania lub badania – mające na celu ograniczenie lub zakazanie działalności gospodarczej związanej z wytwarzaniem produktów z fok oraz że sytuacja ta prawdopodobnie przyczyni się do powstania w państwach członkowskich dalszych aktów. Komisja stwierdziła, że na terenie Unii w różnych państwach członkowskich (lub ich grupach) panują różne warunki handlu w tym zakresie oraz że w związku z tym rynek wewnętrzny jest rozdrobniony, ponieważ handlowcy muszą dostosowywać swoje praktyki handlowe do różnych przepisów obowiązujących w poszczególnych państwach członkowskich.

38 W ten sam sposób przypomina się w motywach 4 i 5 rozporządzenia podstawowego, że „[p]olowania na foki stały się przyczyną poważnego zaniepokojenia wyrażanego przez ogół społeczeństwa i przedstawicieli rządów wrażliwych na kwestię dobrostanu zwierząt" z uwagi na cierpienie, jakie przynoszą tym zwierzętom czynności zabijania i skórowania, oraz że „[w] odpowiedzi na zaniepokojenie obywateli i konsumentów kwestią przestrzegania zasad dobrostanu zwierząt [...] oraz możliwą obecnością na rynku produktów uzyskanych ze zwierząt zabijanych i skórowanych w sposób przynoszący im [cierpienie] kilka państw członkowskich już przyjęło lub ma zamiar przyjąć przepisy regulujące handel produktami z fok poprzez zakazanie ich przywozu i produkcji. Jednocześnie w innych państwach członkowskich handel tymi produktami nie podlega żadnym ograniczeniom".

39 Według brzmienia motywów 6–8 rozporządzenia podstawowego „różnice pomiędzy krajowymi przepisami regulującymi handel produktami z fok, ich przywóz, produkcję i wprowadzanie do obrotu [...] wywierają negatywny wpływ na działanie rynku wewnętrznego produktów zawierających lub mogących zawierać produkty z fok i stanowią barierę w handlu takimi produktami [...], [i mogą] w jeszcze większym stopniu zniechęcić konsumentów do kupowania produktów niepochodzących z fok, które mogą być trudno rozróżnialne od podobnych towarów pochodzących z fok, lub produktów, które zawierają elementy lub składniki pochodzące z fok niebędące w łatwy sposób rozpoznawalne". Środki przewidziane w rozporządzeniu podstawowym powinny zatem „zharmonizować w całej [Unii] zasady odnoszące się do handlu produktami z fok, a tym samym zapobiec zakłóceniom rynku wewnętrznego tych produktów, łącznie z produktami równoważnymi lub zastępowalnymi w odniesieniu do produktów z fok".

40 Z analizy tych motywów wynika, że nawet jeśli ze względu na obawy obywateli i konsumentów związane z kwestią dobrostanu zwierząt kilka państw członkowskich przyjęło lub ma zamiar przyjąć przepisy regulujące handel produktami z fok, to prawodawca Unii ze swojej strony działał w celu harmonizacji omawianych zasad, aby tym samym zapobiec zakłóceniom rynku wewnętrznego tych produktów.

41 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem w przypadku spełnienia warunków zastosowania art. 95 WE jako podstawy prawnej prawodawca Unii nie może zostać pozbawiony możliwości powołania się na tę podstawę prawną z tego względu, iż ochrona dobrostanu zwierząt jest rozstrzygająca dla podejmowanych decyzji. Taka sytuacja może mieć miejsce analogicznie w odniesieniu do ochrony zdrowia publicznego [wyroki Trybunału: z dnia 5 października 2000 r. w sprawie C-376/98 Niemcy przeciwko Parlamentowi i Radzie, Rec. s. I-8419, pkt 88; z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie C-491/01 British American Tobacco (Investments) i Imperial Tobacco,

Rec. s. I-11453, pkt 62; z dnia 12 lipca 2005 r. w sprawach połączonych C-154/04 i C-155/04 Alliance for Natural Health i in., Zb.Orz. s. I-6451, pkt 30], a także do ochrony konsumentów (ww. w pkt 28 wyrok w sprawie Vodafone i in., pkt 36).

42 Należy ponadto przypomnieć, że ochrona dobrostanu zwierząt stanowi uzasadniony cel interesu ogólnego, którego znaczenie wyraża się w szczególności w przyjęciu przez państwa członkowskie protokołu w sprawie ochrony i dobrostanu zwierząt, załączonego do traktatu WE (Dz.U. 1997, C 340, s. 110, zwanego dalej „protokołem"). Ponadto Trybunał wielokrotnie podkreślał znaczenie, jakie ma dla Unii zdrowie i ochrona zwierząt (wyrok Trybunału z dnia 10 września 2009 r. w sprawie C-100/08 Komisja przeciwko Belgii, niepublikowany w Zbiorze, pkt 91).

43 Jak wynika z motywów 9 i 10 rozporządzenia podstawowego, to w tych ramach prawodawca Unii, świadom obowiązków co do uwzględnienia wymogów w zakresie dobrostanu zwierząt, formułując i wdrażając zgodnie z protokołem politykę rynku wewnętrznego, uznał, że aby wyeliminować obecne rozdrobnienie rynku wewnętrznego, konieczne jest zapewnienie zharmonizowanych zasad przy jednoczesnym uwzględnieniu aspektów związanych z dobrostanem zwierząt.

44 Aby był skuteczny, środek przewidywany w niniejszym wypadku miał stanowić właściwą odpowiedź wobec względów, jakie doprowadziły do istniejących lub planowanych przepisów w różnych państwach członkowskich. W tym względzie z motywu 10 rozporządzenia podstawowego wynika, że aby możliwe było odzyskanie zaufania konsumenta, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnego przestrzegania wymogów dobrostanu zwierząt, „nie powinno się co do zasady zezwalać na wprowadzanie do obrotu produktów z fok". Ponadto prawodawca Unii uznał, że ponieważ zaniepokojenie obywateli i konsumentów „dotyczy zabijania i skórowania fok, konieczne są działania mające na celu ograniczenie popytu prowadzącego do wprowadzania do obrotu produktów z fok, a co za tym idzie, popytu gospodarczego będącego motorem komercyjnego polowania na foki".

45 Jak bowiem wynika z motywu 13 rozporządzenia podstawowego, prawodawca Unii uznał, że najskuteczniejszy środek zapobiegający istniejącym i przewidywanym zakłóceniom funkcjonowania rynku wewnętrznego polega na uspokojeniu konsumentów poprzez zagwarantowanie im, że co do zasady już żaden produkt z fok nie zostanie wprowadzony na rynek Unii, w szczególności w postaci zakazu przywozu tych produktów z krajów trzecich.

46 Jednakże prawodawca Unii przewidział jeden wyjątek od tego zakazu w odniesieniu do polowań na foki prowadzonych przez Eskimosów oraz inne społeczności autochtoniczne i przyczyniających się do ich utrzymania. Motyw 14 rozporządzenia podstawowego wyjaśnia bowiem, że „[p]odstawowe interesy gospodarcze i społeczne społeczności Eskimosów polujących na foki na własne potrzeby nie powinny ucierpieć".

47 Ponadto z motywów 3, 7 i 8 rozporządzenia podstawowego wynika, że jego celem jest także usunięcie przeszkód w swobodnym obrocie produktów niepochodzących z fok, lecz że właśnie ze względu na ich charakter jest trudne, a wręcz niemożliwe, rozróżnienie podobnych towarów pochodzących z fok lub produktów, które zawierają elementy lub składniki pochodzące z fok niebędące w łatwy sposób rozpoznawalne (zob. pkt 39 powyżej). Poprzez zapewnienie konsumentów, aby – z wyjątkiem produktów pochodzących z tradycyjnych polowań prowadzonych przez społeczności autochtoniczne i przyczyniających się do ich utrzymania – produkty z fok nie były już wprowadzane do obrotu w Unii, nie nasuwa się już bowiem kwestia rozróżnienia tych ostatnich i produktów niepochodzących z fok i wszystkie kategorie danych produktów mogą być przedmiotem swobodnego przepływu na terytorium Unii.

48 W takim kontekście interwencja prawodawcy Unii na podstawie art. 95 WE wydaje się uzasadniona.

49 Wniosku tego nie podważają różne argumenty skarżących, którymi ci ostatni kwestionują faktyczny charakter licznych argumentów przywołanych w poprzednich punktach. W szczególności w odniesieniu do istnienia rozbieżności w uregulowaniach krajowych skarżący podnoszą, że z projektu rozporządzenia podstawowego wynika, iż tylko dwa państwa członkowskie przyjęły już przepisy regulujące obrót produktami z fok oraz iż trzecie państwo przygotowuje się do tego. Podnoszą oni ponadto, że stwierdzenie Komisji, zgodnie z którym „[n]ie można wykluczyć podobnych inicjatyw w innych państwach członkowskich w przyszłości", nie wystarczy do stwierdzenia przeszkody w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego.

50 Po pierwsze, w odniesieniu do tego ostatniego stwierdzenia, opartego na projekcie rozporządzenia podstawowego, wystarczy podkreślić, że nie zostało ono przejęte w rozporządzeniu podstawowym, którego brzmienie odzwierciedla sytuację, jaka ewoluowała w międzyczasie. W motywach 5 i 6 rozporządzenie podstawowe nadmienia, że „kilka" państw członkowskich już przyjęło lub ma zamiar przyjąć przepisy regulujące handel produktami z fok, natomiast w innych państwach członkowskich handel tymi produktami nie podlega żadnym ograniczeniom. W tym względzie Komisja wyjaśniła, że w chwili przyjęcia rozporządzenia podstawowego zakazy obejmujące produkty z fok obowiązywały w trzech państwach członkowskich, jedno państwo członkowskie przyjęło zakaz, który nie zaczął jeszcze obowiązywać, dwa inne państwa członkowskie ogłosiły i przekazały Komisji projekty legislacyjne w tym zakresie, a trzy inne państwa członkowskie zakomunikowały zamiar zastosowania zakazów także w braku środków przyjętych przez Unię.

51 Po drugie, niezależnie od dokładnej liczby państw członkowskich, które już uregulowały tę kwestię lub wyraźnie oznajmiły taki zamiar w chwili przyjęcia rozporządzenia podstawowego, należy stwierdzić, że te rozbieżne przepisy stanowiły przeszkodę w swobodnym przepływie produktów z fok. W tym kontekście okoliczność, że minimalna liczba państw członkowskich uregulowała już tę kwestię lub miała zamiar to uczynić w konkretnej dziedzinie, nie może stanowić decydującego kryterium, jeśli chodzi o możliwość przyjęcia środka mającego na celu zbliżanie ustawodawstw na poziomie Unii (zob. podobnie ww. w pkt 31 wyroki: w sprawie Swedish Match, pkt 37; w sprawie Arnold André, pkt 38).

52 Należy zatem uznać, że w niniejszej sprawie prawodawca Unii prawidłowo doszedł do wniosku, iż w braku działań na poziomie Unii należało spodziewać się, że z uwagi na uchwalenie przez państwa członkowskie nowych przepisów odzwierciedlających rosnące obawy obywateli i konsumentów związane z kwestią dobrostanu fok powstaną lub nawet już istnieją utrudnienia w swobodnym handlu produktami zawierającymi lub mogącymi zawierać produkty z fok (zob. podobnie ww. w pkt 31 wyrok w sprawie Swedish Match, pkt 39).

53 Skarżący podnoszą także, iż w sprawie, która doprowadziła do wydania ww. w pkt 31 wyroku Swedish Match, element decydujący wzięty pod uwagę przez Trybunał stanowił fakt, że rynek wyrobów tytoniowych był rynkiem, na którym wymiana między państwami członkowskimi była względnie istotna. Nie jest tak jednak w wypadku handlu produktami z fok, w szczególności w odniesieniu do wymiany handlowej między państwami członkowskimi, które już uregulowały tę dziedzinę.

54 W tym względzie należy przypomnieć, że Trybunał orzekł, iż zastosowanie jako podstawy prawnej art. 95 WE nie wymaga rzeczywistego związku ze swobodnym przepływem między państwami członkowskimi w każdej sytuacji objętej zakresem normowania aktu opartego na tej podstawie. Trybunał podkreślał już, że dla uzasadnienia zastosowania art. 95 WE jako podstawy prawnej istotne jest, by akt wydany na tej podstawie miał rzeczywiście na celu poprawę warunków ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego (zob. wyrok Trybunału z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie C-380/03 Niemcy przeciwko Parlamentowi i Radzie, Zb.Orz. s. I-11573, pkt 80 i przytoczone tam orzecznictwo).

55 W każdym razie nie można przyjąć argumentu skarżących. W odniesieniu do ich twierdzenia, zgodnie z którym wytwarzanie produktów z fok w Unii jest znikome, należy zauważyć, że znaczenie tej produkcji nie może być użyteczne do ustalenia znaczenia wymiany handlowej danych produktów między państwami członkowskimi, bowiem w ramach tego ustalenia należy wziąć pod uwagę także wymianę handlową produktów przywiezionych do Unii.

56 Ponadto należy wyjaśnić, że zgodnie z motywami 7 i 8 rozporządzenia podstawowego istnienie różnych przepisów krajowych może w jeszcze większym stopniu zniechęcić „konsumentów do kupowania produktów niepochodzących z fok, które mogą być trudno rozróżnialne od podobnych towarów pochodzących z fok, lub produktów, które zawierają elementy lub składniki pochodzące z fok niebędące w łatwy sposób rozpoznawalne, takie jak futra, kapsułki Omega-3, oleje i produkty skórzane". Jak bowiem przypomniano w pkt 47 powyżej, należy uznać, że celem środków harmonizujących przewidzianych w rzeczonym rozporządzeniu jest unikanie zakłócenia rynku wewnętrznego danych produktów, w tym produktów równoważnych dla produktów z fok lub zastępujących te produkty. Jak wynika z definicji produktu z fok zawartej w art. 2 rozporządzenia podstawowego i w motywie 3 rzeczonego rozporządzenia, produkty z fok oraz produkty niepochodzące z fok, lecz podobne lub zawierające elementy lub składniki pochodzące z fok, są bardzo zróżnicowane i zaliczają się do nich produkty podlegające szerokiej konsumpcji, dla których wymiana handlowa między państwami członkowskimi z pewnością nie jest znikoma.

57 W tym kontekście nie może też przekonywać twierdzenie skarżących, zgodnie z którym należy brać pod uwagę tylko wymianę handlową dotyczącą państw członkowskich, które już uregulowały tę dziedzinę. Skoro bowiem produkty, których dotyczy środek harmonizacji, mają szeroką definicję, wydaje się oczywiste, że ich wymiana handlowa dotyczy wszystkich państw członkowskich.

58 Na podstawie powyższych rozważań należy dojść do wniosku, że różnice – już istniejące i mogące jeszcze się powiększyć – między przepisami krajowymi regulującymi obrót produktami z fok mogą uzasadniać interwencję prawodawcy Unii na podstawie art. 95 WE.

59 Po drugie, na podstawie tego wniosku należy zbadać, czy przedmiotem w szczególności art. 1, 3 i 4 rozporządzenia podstawowego rzeczywiście jest poprawa warunków ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego.

60 Rozporządzenie podstawowe na podstawie swojego art. 1 „ustanawia zharmonizowane zasady dotyczące wprowadzania do obrotu produktów z fok". Ponadto z jego motywu 15 wynika, że owo rozporządzenie „pozostaje [...] bez uszczerbku dla innych zasad wspólnotowych lub krajowych regulujących polowania na foki".

61 Artykuł 3 ust. 1 rozporządzenia podstawowego przewiduje, że „[w]prowadzanie do obrotu produktów z fok dozwolone jest jedynie w przypadkach, gdy produkty te pochodzą z polowań prowadzonych tradycyjnie przez Eskimosów i inne społeczności autochtoniczne i przyczyniają się do ich utrzymania. Warunki te mają zastosowanie w czasie lub miejscu przywozu dla produktów importowanych".

62 Ponadto w celu zapewnienia, aby produkty dozwolone w art. 3 ust. 1 rozporządzenia podstawowego, jak również wszystkie produkty niepochodzące z fok, lecz które mogą być trudno rozróżnialne od podobnych towarów pochodzących z fok lub produktów, które zawierają elementy lub składniki pochodzące z fok niebędące w łatwy sposób rozpoznawalne, mogły być przedmiotem swobodnego przepływu na wewnętrznym rynku Unii, w art. 4 rozporządzenia podstawowego prawodawca przewidział, że „[p]aństwa członkowskie nie utrudniają wprowadzania do obrotu produktów z fok spełniających wymogi [...] rozporządzenia [podstawowego]". Należy uznać, że przepis ten nadaje rozporządzeniu podstawowemu pełen skutek w świetle jego celu poprawy warunków funkcjonowania rynku wewnętrznego. Artykuł ten sprzeciwia się bowiem temu, aby państwa członkowskie utrudniały przepływ w Unii wszystkich tych kategorii produktów – w szczególności za pomocą bardziej

rygorystycznych przepisów – które mogą uznać za konieczne w celu zapewnienia dobrostanu zwierząt lub uspokojenia konsumentów. Artykuł 4 rozporządzenia podstawowego wyraża zatem cel ustanowiony w art. 1 rzeczonego rozporządzenia.

63 Należy wreszcie odrzucić argument skarżących, zgodnie z którym dyrektywa Rady 83/129/EWG z dnia 28 marca 1983 r. dotycząca przywozu do państw członkowskich skór niektórych gatunków szczeniąt foczych oraz otrzymywanych z nich wyrobów (Dz.U. L 91, s. 30) jest oparta na względach przynajmniej porównywalnych ze względami rozporządzenia podstawowego, ponieważ została ona przyjęta na podstawie art. 235 EWG (następnie art. 308 WE, wreszcie art. 352 TFUE). Zgodnie z orzecznictwem podstawę prawną aktu należy ustalać z uwzględnieniem jego celu i treści, a nie tego, jaką podstawę prawną przyjęto przy stanowieniu innych aktów Unii, które w danym przypadku mają podobne cechy (zob. wyrok Trybunału z dnia 8 września 2009 r. w sprawie C-411/06 Komisja przeciwko Parlamentowi i Radzie, Zb.Orz. s. I-7585, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo). W każdym razie wydaje się, że dyrektywa ta, przyjęta na podstawie traktatu EWG, spełnia inne cele niż rozporządzenie podstawowe.

64 Z powyższego wynika, że celem rozporządzenia podstawowego rzeczywiście jest poprawa warunków funkcjonowania rynku wewnętrznego, a zatem mogło ono być przyjęte na podstawie art. 95 WE.

65 W ramach argumentu drugiego, podniesionego tytułem ewentualnym, skarżący twierdzą, że art. 95 WE nie stanowi dostatecznej podstawy prawnej do przyjęcia rozporządzenia podstawowego, bowiem jako że przewidziany zakaz ich zdaniem istotnie wpływa na handel z krajami trzecimi, konieczne byłoby oparcie się również na art. 133 WE. Przypominają oni, że projekt rozporządzenia podstawowego odwołuje się do dwóch przepisów, i potwierdzają, że różnice między nimi i ostatecznie przyjęty tekst nie uzasadniają odwołania się tylko do art. 95 WE. Zakaz wprowadzania do obrotu danych produktów, które są wytwarzane głównie poza terytorium Unii, stanowi w istocie zakaz przywozu.

66 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że jeśli analiza aktu Unii wykazuje, iż służy on podwójnemu celowi lub ma podwójny element składowy, i jeśli jeden z nich można zidentyfikować jako główny lub dominujący, podczas gdy drugi jest tylko pomocniczy, akt powinien opierać się na jednej podstawie prawnej, to znaczy wymaganej przez cel lub element składowy główny lub dominujący [ww. w pkt 41 wyrok w sprawie British American Tobacco (Investments) i Imperial Tobacco, pkt 94].

67 W wyjątkowych przypadkach natomiast, jeśli zostanie ustalone, że dany akt prawny został wydany dla realizacji kilku celów lub ma kilka elementów składowych, które są nierozerwalnie związane, przy czym żaden z tych celów lub elementów nie jest drugorzędny lub pośredni w stosunku do drugiego, wówczas taki akt prawny powinien zostać oparty na różnych odpowiednich podstawach prawnych (zob. ww. w pkt 63 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Parlamentowi i Radzie, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo).

68 Należy więc zbadać, czy rozporządzenie podstawowe służy także celowi wspólnej polityki handlowej i zawiera elementy składowe wchodzące w zakres owej polityki, które są nierozerwalnie związane z elementami składowymi mającymi na celu poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego, o znaczeniu takim, że akt ten powinien był zostać oparty na podwójnej podstawie prawnej.

69 W tym względzie należy przede wszystkim stwierdzić, że wbrew projektowi rozporządzenie podstawowe samo w sobie nie zakazuje przywozu, tranzytu ani wywozu produktów z fok. Artykuł 3 ust. 1 rzeczonego rozporządzenia zakazuje bowiem wyłącznie ich wprowadzania do obrotu, precyzując, że w odniesieniu do produktów importowanych zakaz ten ma zastosowanie w czasie lub miejscu przywozu, aby zapewnić skuteczność, jak wynika z motywu 10 tego rozporządzenia. W tym względzie art. 2 pkt 5 rozporządzenia podstawowego definiuje przywóz jako „każde wprowadzenie towarów na obszar celny Wspólnoty”.

70 Przywóz produktów z fok jest zatem zakazany wyłącznie w wypadku, gdy produkty te są przeznaczone do wprowadzenia do obrotu w Unii. Ponadto wzorem Komisji należy zauważyć, że poprzez zakaz wprowadzenia do obrotu produktów z fok rozporządzenie podstawowe nie uniemożliwia wprowadzania do obrotu, składowania, przekształcania lub wytwarzania produktów z fok w Unii, jeżeli są one przeznaczone na eksport i nigdy nie są wprowadzane do swobodnego obrotu w Unii. Ponadto art. 3 ust. 2 rozporządzenia podstawowego przewiduje również, że po pierwsze, przywóz produktów z fok jest dozwolony w przypadkach, gdy ma on charakter sporadyczny i składa się wyłącznie z towarów przeznaczonych do użytku osobistego, a nie w celach handlowych, oraz że po drugie, do obrotu w celach niezarobkowych mogą być również wprowadzane produkty z fok pochodzące z polowań regulowanych na mocy prawa krajowego, których jedynym celem jest trwałe gospodarowanie zasobami morskimi. Wreszcie zakaz wprowadzania do obrotu dotyczy także produktów z fok pochodzących z państw członkowskich, nawet jeśli wiadomo, że ich część nie jest bardzo istotna.

71 Należy z tego wnioskować, że zakaz przywozu jest rzeczywiście przewidziany w celu uniemożliwienia wprowadzania do obrotu produktów z fok i osiągnięcia w ten sposób jedynego celu rozporządzenia podstawowego, jakim jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego. W tym kontekście wpływ rzeczonego rozporządzenia na handel zewnętrzny jest wyłącznie wtórny.

72 W konsekwencji należy dojść do wniosku, że jedynym celem rozporządzenia podstawowego, a w szczególności ostatniego zdania art. 3 ust. 1, jest zapewnienie skuteczności środków zmierzających do poprawy funkcjonowania rynku wewnętrznego, przy czym nie dąży się jednocześnie do celu łączącego się z realizacją wspólnej polityki handlowej. W świetle tego wniosku i orzecznictwa przywołanego w pkt 66 i 67 powyżej należy stwierdzić, że podstawą prawną rozporządzenia podstawowego nie mogły być jednocześnie art. 95 WE i 133 WE.

73 W każdym razie powinno się przypomnieć w tym zakresie, że w ww. w pkt 41 wyroku w sprawie British American Tobacco (Investments) i Imperial Tobacco, pkt 98, Trybunał uznał, iż w owej sprawie samo błędne odniesienie do art. 133 WE jako drugiej podstawy prawnej zaskarżonej dyrektywy nie skutkuje jej nieważnością. Trybunał stwierdził, że taki błąd dotyczący umocowania do wydania aktu Unii stanowi jedynie brak czysto formalny, chyba że prowadzi on do nieprawidłowości w procedurze uchwalenia tego aktu (zob. ww. w pkt 31 wyrok w sprawie Swedish Match, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo).

74 Takie samo podejście znajduje analogicznie zastosowanie w niniejszej sprawie. Należy w szczególności zauważyć, że art. 95 WE i 133 WE implikują identyczne sposoby głosowania w Radzie.

75 Artykuł 95 ust. 1 WE przewiduje bowiem, że środki przyjmowane na jego podstawie są stanowione zgodnie z procedurą współdecydowania określoną w art. 251 WE i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym. Dla przypomnienia, w procedurze współdecydowania przewidzianej w art. 251 WE Rada co do zasady stanowi większością kwalifikowaną, chyba że zamierza przyjąć sformułowane przez Parlament poprawki do wspólnego stanowiska, które stały się przedmiotem negatywnej opinii Komisji, w którym to wypadku Rada stanowi jednomyślnie. Artykuł 133 ust. 4 WE stwierdza, że w wykonywaniu uprawnień przyznanych Radzie w tym przepisie stanowi ona większością kwalifikowaną.

76 Zatem powołanie się na podwójną podstawę prawną, jaką stanowią art. 95 WE i 133 WE, nie miałoby żadnego wpływu na zasady głosowania mające zastosowanie w Radzie. Co więcej, powołanie się tylko na art. 95 WE nie naruszało praw Parlamentu, bowiem artykuł ten wyraźnie odsyła do procedury współdecydowania ustanowionej w art. 251 WE (zob. analogicznie wyrok Trybunału z dnia 11 czerwca 1991 r. w sprawie C-300/89 Komisja przeciwko Radzie, zwany „wyrokiem w sprawie Dwutlenek tytanu”, Rec. s. I-2867, pkt 17–21).

77 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że nawet przy założeniu, iż rozporządzenie podstawowe wchodzi w zakres również art. 133 WE, powołanie się na sam art. 95 WE jako podstawę prawną nie mogło dotknąć nieprawidłowością procedury przyjęcia rzeczonego rozporządzenia, tak że to ostatnie nie może być nieważne z tego względu [zob. analogicznie ww. w pkt 31 wyrok w sprawie Swedish Match, pkt 43–45; ww. w pkt 41 wyrok w sprawie British American Tobacco (Investments) i Imperial Tobacco, pkt 106–111].

78 Wobec powyższego należy oddalić pierwszą część omawianego tu zarzutu.

– W przedmiocie części drugiej, opartej na naruszeniu zasad pomocniczości i proporcjonalności

79 W pierwszej kolejności skarżący podnoszą, że głównym, a wręcz jedynym celem rozporządzenia podstawowego jest ochrona dobrostanu zwierząt i że taki cel nie wchodzi w zakres wyłącznej kompetencji Unii. Jednakże instytucje nie wykazały, w jaki sposób przepisy mające na celu ochronę dobrostanu fok przyjęte na poziomie Unii byłyby bardziej stosowne i konieczne.

80 Należy przypomnieć, że w czasie przyjmowania rozporządzenia podstawowego zasada pomocniczości była ustanowiona w art. 5 akapit drugi WE, na podstawie którego Unia podejmuje działania w dziedzinach, które nie należą do jej kompetencji wyłącznej, tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele proponowanych działań nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki proponowanych działań możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii. Zasada ta została skonkretyzowana w załączonym do traktatu WE protokole w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności (Dz.U. 1997, C 340, s. 173), który w pkt 5 ustanowił również wytyczne dla określenia, czy przesłanki te zostały spełnione.

81 Co się tyczy aktów prawodawczych, wskazany protokół stwierdza w pkt 6 i 7, że Wspólnota stanowi jedynie w koniecznym zakresie i że środki Wspólnoty powinny pozostawiać możliwie najszerszy zakres dla decyzji krajowych, zgodnie z celem danego środka oraz przy poszanowaniu wymogów traktatu.

82 Ponadto w pkt 3 wskazanego protokołu uściślono, że zasada pomocniczości nie kwestionuje kompetencji przyznanych Wspólnocie przez traktat, zgodnie z wykładnią Trybunału.

83 W tym względzie należy przede wszystkim odrzucić argumentację skarżących opartą na błędnym twierdzeniu, zgodnie z którym celem rozporządzenia podstawowego jest dobrostan zwierząt. Jak bowiem stwierdzono w pkt 64 powyżej, celem rzeczonego rozporządzenia jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego przy uwzględnieniu ochrony dobrostanu zwierząt.

84 W odniesieniu do art. 95 WE Trybunał orzekł, że zasada pomocniczości jest stosowana, gdy prawodawca Unii odwołuje się do tej podstawy prawnej w zakresie, w jakim przepis ten nie przyznaje mu wyłącznej kompetencji do regulowania działalności gospodarczej na rynku wewnętrznym, lecz udziela jedynie kompetencji w celu poprawy warunków ustanowienia i funkcjonowania tego rynku przez eliminację utrudnień w swobodnym przepływie towarów oraz w swobodzie świadczenia usług lub usunięcie zakłóceń konkurencji [ww. w pkt 41 wyrok w sprawie British American Tobacco (Investments) i Imperial Tobacco, pkt 179].

85 Należy zatem stwierdzić, że cel rozporządzenia podstawowego nie może być zrealizowany w satysfakcjonujący sposób przez działanie podjęte tylko w państwach członkowskich i że zakłada on działanie na poziomie Unii, jak wskazuje różnorodny rozwój danych uregulowań krajowych (zob. pkt 38 i 39 powyżej). Wynika z tego, że cel zamierzonego działania mógł być lepiej realizowany na poziomie Unii.

86 Ze względu na to, że skarżący nie przedstawili żadnego innego elementu na poparcie ich argumentacji, należy ją odrzucić.

87 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o zarzucane naruszenie zasady proporcjonalności, należy przypomnieć, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wymaga ona, by akty instytucji Unii nie wykraczały poza to, co odpowiednie i konieczne do realizacji uzasadnionych celów, którym mają służyć dane przepisy, przy czym gdy istnieje możliwość wyboru spośród większej liczby odpowiednich rozwiązań, należy stosować te najmniej restrykcyjne, a wynikające z tego niedogodności nie mogą być nadmierne w stosunku do zamierzonych celów (zob. wyrok Trybunału z dnia 21 lipca 2011 r. w sprawie C-15/10 Etimine, Zb.Orz. s. I-6681, pkt 124 i przytoczone tam orzecznictwo).

88 Co się tyczy sądowej kontroli poszanowania wymienionych powyżej warunków, Trybunał uznał, że prawodawcy Unii przysługuje w ramach wykonywania przyznanych mu kompetencji szeroki zakres swobodnego uznania w dziedzinie wymagającej od niego dokonywania rozstrzygnięć o charakterze politycznym, gospodarczym i społecznym oraz oceny złożonych sytuacji. W związku z tym nie chodzi o stwierdzenie, czy środek przyjęty w danej dziedzinie był środkiem jedynym możliwym lub najlepszym z możliwych; jedynie oczywiście niewłaściwy charakter tego środka w stosunku do zamierzonego przez właściwe instytucje celu może powodować nieważność tego środka (zob. ww. w pkt 28 wyrok w sprawie Vodafone i in., pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo).

89 Jednakże nawet posiadając tego rodzaju uprawnienia, prawodawca Unii jest zobowiązany do oparcia swej decyzji na obiektywnych kryteriach. Ponadto w ramach analizy ograniczeń wynikających z różnych, możliwych do zastosowania środków prawodawca powinien zbadać, czy cele zamierzone w przyjętym środku mogą uzasadniać powstanie negatywnych skutków gospodarczych, nawet znaczących, po stronie niektórych podmiotów (zob. ww. w pkt 28 wyrok w sprawie Vodafone i in., pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo).

90 W niniejszej sprawie z motywów 10–14 rozporządzenia podstawowego wynika, że służy ono celowi poprawy funkcjonowania rynku wewnętrznego danych produktów, przy uwzględnieniu ochrony dobrostanu zwierząt, a także szczególnej sytuacji Eskimosów i innych społeczności autochtonicznych. Ponadto porównanie między projektem rozporządzenia podstawowego i samym rozporządzeniem wskazuje, że prawodawca konkretnie analizował wymagającą tego środka sytuację w Unii oraz że znacznie ograniczył jego zakres w stosunku do projektu Komisji. W szczególności rozporządzenie podstawowe przewiduje tylko zakaz wprowadzania do obrotu danych produktów i wprowadza wybór ustanowienia bardzo ogólnej zasady zakazu związanej w istocie z jedynym wyjątkiem, poprzez delegację na Komisję na mocy art. 3 ust. 4 rozporządzenia podstawowego przyjęcia środków dotyczących jego wykonania. Należy z tego wnioskować, że przewidziane środki zostały ściśle ograniczone do tego, co prawodawca uznał za niezbędne w celu usunięcia przeszkód w swobodnym przepływie wskazanych produktów.

91 Po pierwsze, argumenty wysunięte przez skarżących nie mogą wykazać, że rozporządzenie podstawowe jest oczywiście nieodpowiednie do osiągnięcia zamierzonego celu.

92 Nie wysuwają oni ponadto argumentów na poparcie ich twierdzenia, zgodnie z którym środek zakazu produktów z fok przewidziany przez rozporządzenie podstawowe nie może uczestniczyć we wspieraniu ustanowienia rynku wewnętrznego. Jak w analizie zarzucanego naruszenia zasady pomocniczości (zob. pkt 83 powyżej), należy zatem odrzucić argumentację skarżących opartą na błędnym twierdzeniu, według którego celem rozporządzenia podstawowego jest ochrona dobrostanu zwierząt.

93 Po drugie, należy także odrzucić argument skarżących, zgodnie z którym rozporządzenie podstawowe wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia jego celów. Proporcjonalnego charakteru rzeczonego rozporządzenia nie można bowiem analizować w stosunku do celów innych niż te, którym służy to samo rozporządzenie.

94 Nie można też przyjąć argumentu skarżących, zgodnie z którym etykietowanie jest mniej rygorystyczne i bardziej skuteczne do osiągnięcia celów rozporządzenia podstawowego.

95 Z rozporządzenia podstawowego wynika, że przyjęcie środka pozwalającego na wprowadzenie do obrotu tylko produktów z fok spełniających wymogi dotyczące dobrostanu zwierząt, jak również, konkretniej, etykietowanie zostały przeanalizowane, a następnie zaniechane przez prawodawcę. W tym względzie motywy 11 i 12 rzeczonego rozporządzenia stanowią, że „[n]awet gdyby zabijanie i skórowanie fok bez niepotrzebnego bólu, nieszczęścia, strachu i innych form cierpienia było możliwe, biorąc pod uwagę warunki, w jakich odbywają się polowania na foki, spójna weryfikacja i kontrola poszanowania wymogów dobrostanu zwierząt przez myśliwych nie jest wykonalna w praktyce, a przynajmniej jest trudna do zrealizowania w sposób skuteczny, co wynika z wniosków Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności z dnia 6 grudnia 2007 r.”, oraz że „[j]est również jasne, że inne formy zharmonizowanych zasad, takie jak wymogi dotyczące etykietowania, nie dałyby tych samych rezultatów, [oraz że] [p]onadto stawianie producentom, dystrybutorom lub sprzedawcom detalicznym wymogu etykietowania produktów w całości lub częściowo pochodzących z fok stanowiłoby znaczące obciążenie tych podmiotów gospodarczych i wiązałoby się z nieproporcjonalnymi kosztami w przypadkach, gdy produkty z fok stanowią jedynie niewielką część danego produktu [, podczas gdy z] drugiej strony łatwiej będzie stosować się do przepisów niniejszego rozporządzenia, uspokajając jednocześnie konsumentów”.

96 Należy z tego wywnioskować, że po przeanalizowaniu kwestii zakresu tych środków w praktyce prawodawca uznał, że nie pozwalają one na osiągnięcie zamierzonego celu i że ogólny zakaz wprowadzania do obrotu produktów z fok jest najlepszy do zagwarantowania swobodnego przepływu towarów. Żaden z argumentów wysuniętych przez skarżących nie wykazuje, że rozważania te są błędne. W tym względzie należy stwierdzić, że fakt, iż ich zdaniem żadna organizacja nie została jeszcze uznana na mocy art. 6 zaskarżonego rozporządzenia oraz iż obecnie istnieje całkowity zakaz wprowadzania do obrotu, nie podważa ważności rozporządzenia podstawowego, lecz podważa ważność zaskarżonego rozporządzenia.

97 Po trzecie, w odniesieniu do proporcjonalnego charakteru sensu stricto rozporządzenia podstawowego skarżący utrzymują, że wywiera ono nieproporcjonalne skutki względem Eskimosów w tym znaczeniu, że ma znaczący wpływ na przeżycie tych społeczności. Dotyczące ich wyłączenie pozostałoby martwą literą ze względu na to, że sami Eskimosi nie prowadzą handlu produktami z fok.

98 Na poparcie tego twierdzenia skarżący ograniczają się do odniesienia do konkretnych punktów skargi. Należy jednak zauważyć, że rzeczone punkty opisują wyłącznie sposób życia społeczności Eskimosów, prowadzone przez nich polowania na foki i trudności życia i przeżycia tych populacji. Jedynie pkt 34 skargi dotyczy wpływu środka na ich sytuację, potwierdzając, że ze względu na zaskarżone rozporządzenie, odczytywane łącznie z rozporządzeniem podstawowym i w świetle nadanej mu już ścisłej wykładni, większa część eksportu produktów z fok do Unii jest skazana na zanik oraz że w konsekwencji eksport do Unii produktów eskimoskich z fok będzie poważnie naruszony. Wnioskują oni, że zaskarżone rozporządzenie prawdopodobnie spowoduje zniknięcie ważnego rynku oraz związanej z nim infrastruktury. Na rozprawie skarżący dodali, że Eskimosi nie mieli innego wyboru niż oparcie się na przedsiębiorstwach handlowych i ich infrastrukturze oraz znoszenie trudności związanych z zaskarżonym systemem uznanych organizacji wydających zaświadczenia dotyczące produktów z fok dopuszczonych na rynku Unii. Takie rozważania, zresztą bardzo ogólne i niepotwierdzone, nie wykazują istnienia szkody ponoszonej przez Eskimosów, jaka byłaby nieproporcjonalna w stosunku do celu rozporządzenia podstawowego.

99 W trzeciej kolejności, w odniesieniu do krytyki wybranego instrumentu, czyli rozporządzenia, należy przypomnieć, że pkt 6 protokołu w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności przewidywał, iż „[m]imo równości środków, dyrektywy należy przedkładać nad rozporządzenia”.

100 Przepis ten należy odczytywać w jego kontekście, w szczególności w świetle pierwszego zdania rzeczonego punktu protokołu w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności, zgodnie z którym forma działania Unii powinna być możliwie najprostsza, służąca odpowiedniej realizacji celu

danego środka oraz konieczności skutecznego wykonania. Stanowiąc zatem, że dyrektywy należy preferować „[m]imo równości środków", należy stwierdzić, że przepis ten pozostawiał prawodawcy zakres swobodnego uznania w odniesieniu do wyboru instrumentu, jaki należy przyjąć.

101 Na s. 16 projektu rozporządzenia podstawowego Komisja uznała, że sposoby inne niż rozporządzenie nie byłyby odpowiednie, ponieważ w szczególności dyrektywa wymaga krajowych środków wdrażania i zwiększa ryzyko rozbieżnego zastosowania, oraz że na podobnej zasadzie konieczne jest zapewnienie jednolitego stosowania ewentualnych odstępstw od ogólnie obowiązującego zakazu handlu.

102 W świetle środka przewidzianego przez rozporządzenie podstawowe, polegającego w istocie na zakazie połączonym z jednym wyłączeniem i dwoma wyjątkami oraz odwołującego się do środków dotyczących jego wdrożenia na poziomie Unii, należy uznać, że prawodawca Unii przestrzegał tych wymogów oraz że nie stwierdzono, iż dyrektywa byłaby bardziej odpowiednia. Ponadto poprzez ustanowienie zasady ogólnej mającej zastosowanie od dwudziestego dnia po publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz poprzez ustalenie w art. 8 rozporządzenia podstawowego, że art. 3 dotyczący istoty środka stosuje się od dnia 20 sierpnia 2010 r., rozporządzenie to zapewniło szybkie wejście w życie zasady zakazu, pozostawiając Komisji czas konieczny do przyjęcia środków dotyczących jego wykonania.

103 Wobec powyższego należy oddalić także drugą część omawianego tu zarzutu.

– W przedmiocie części trzeciej, opartej na naruszeniu praw podstawowych

104 Zdaniem skarżących rozporządzenie podstawowe narusza art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (zwanej dalej „EKPC") oraz art. 8 EKPC odczytywany w świetle jej art. 9 i 10 w interpretacji orzecznictwa Trybunału, a także ich prawo podstawowe do bycia wysłuchanym. Prawa te należy też interpretować w świetle przepisów dotyczących ochrony ludności rdzennej w prawie międzynarodowym, jaka wynika w szczególności z art. 19 Deklaracji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej, przyjętej w dniu 13 września 2007 r.

105 Tytułem wstępu należy stwierdzić, że ochrona przyznana przez artykuły EKPC przywołane przez skarżących jest wdrożona do prawa Unii przez artykuły, odpowiednio, 17, 7, 10 i 11 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U. 2010, C 83, s. 389). Należy zatem opierać się wyłącznie na tych ostatnich przepisach (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie C-386/10 P Chalkor przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-13085, pkt 51).

106 W pierwszej kolejności skarżący twierdzą, że rozporządzenie podstawowe nie uwzględnia ich prawa własności w tym znaczeniu, że miałoby wpływ na prawo skarżących do handlowego wykorzystywania w Unii produktów z fok, istotnego źródła ich dochodów, a w konsekwencji na zdrowie i dobrostan Eskimosów. Takie ograniczenie korzystania z prawa własności skarżących byłoby uzasadnione tylko wtedy, gdyby było proporcjonalne do zamierzonego celu. Skarżący twierdzą, że mają do nich zastosowanie wnioski z wyroku Trybunału z dnia 3 września 2008 r. w sprawach połączonych C-402/05 P i C-415/05 P Kadi i Al Barakaat International Foundation przeciwko Radzie i Komisji, Zb.Orz. s. I-6351, ponieważ zakaz ten oznacza znaczne ograniczenie korzystania z ich prawa własności.

107 Należy przede wszystkim zauważyć, że okoliczności faktyczne w niniejszej sprawie znacznie różnią się od okoliczności w sprawie, jaka doprowadziła do wydania ww. w pkt 106 wyroku w sprawach połączonych Kadi i Al Barakaat International Foundation przeciwko Radzie i Komisji, dotyczącej środka zamrożenia funduszy, względem którego Trybunał uznał, że nawet jeśli jest on środkiem o charakterze zachowawczym i nie uważa się, by miał pozbawiać rzeczone osoby ich własności, to jednak niezaprzeczalnie obejmuje on ograniczenie korzystania z prawa własności przez skarżącego

w tej sprawie, które to ograniczenie należy zresztą uważać za znaczące, mając na względzie ogólny zasięg zamrożenia oraz datę, od której ów środek miał do tego skarżącego zastosowanie. W niniejszej sprawie skarżący w istocie powołują się na zagrożenie ich prawa własności, jeśli chodzi o schwytane foki.

108 Należy przypomnieć, że rozporządzenie podstawowe nie zakazuje wprowadzania do obrotu produktów z fok pochodzących z polowań prowadzonych tradycyjnie przez Eskimosów i inne społeczności autochtoniczne i przyczyniających się do ich utrzymania. Skarżący utrzymują, że przepis ten jest „wydmuszką". Jednakże nawet przy założeniu, że wnioski w ww. w pkt 106 wyroku w sprawach połączonych Kadi i Al Barakaat International Foundation przeciwko Radzie i Komisji mogłyby zostać przeniesione na niniejszą sprawę, skarżący nie przedstawiają dowodów wykazujących, że ze względu na ten jedyny przepis rozporządzenia zagrożone jest ich prawo własności. Jak zauważono w pkt 98 powyżej, wyjaśnienia dostarczone w punktach skargi, do których odnoszą się skarżący w tym zakresie, nie mogą być w tym względzie użyteczne.

109 Ponadto skarżący mają bardzo różnorodne pochodzenie i skoro w większości nie są Eskimosami, powinni byli wykazać wpływ na ich prawo własności w odniesieniu do różnych kategorii, do których należą. W tym względzie należy przypomnieć, że Trybunał wyjaśnił, iż nie można rozciągać gwarancji nadanych przez prawo własności na ochronę zwykłych interesów lub szans o charakterze handlowym, których niepewny charakter jest właściwy istocie działalności gospodarczej (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 9 września 2008 r. w sprawach połączonych C-120/06 P i C-121/06 P FIAMM i in. przeciwko Radzie i Komisji, Zb.Orz. s. I-6513, pkt 185). Nie można zatem przyjąć argumentacji skarżących w tej kwestii.

110 W drugiej kolejności, w odniesieniu do zarzucanego naruszenia prawa do bycia wysłuchanym, skarżący podnoszą, że zgodnie z orzecznictwem mające zastosowanie procedury w wypadku znaczącego ograniczenia prawa własności jednostki powinny oferować zainteresowanemu odpowiednią okazję do wyrażenia swoich racji wobec właściwych władz. Ponadto prawo to należy interpretować w świetle art. 19 Deklaracji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej.

111 Nie można przyjąć tej argumentacji. Przede wszystkim w odniesieniu do prawa bycia wysłuchanym przed ograniczeniem prawa własności należy przypomnieć, że skarżący nie wykazali jakiegokolwiek naruszenia ich prawa własności (zob. pkt 106–109 powyżej).

112 Następnie trzeba przypomnieć, że kompetencje Unii powinny być wykonywane z poszanowaniem prawa międzynarodowego, przy czym Trybunał uściślił ponadto, iż akt wydany na podstawie tych kompetencji należy interpretować w świetle właściwych norm prawa międzynarodowego, a jego zakres stosowania wpisać w ramy właściwych norm prawa międzynarodowego (zob. ww. w pkt 106 wyrok w sprawach połączonych Kadi i Al Barakaat International Foundation przeciwko Radzie i Komisji, pkt 291 i przytoczone tam orzecznictwo). Tekst przywołany przez skarżących jest treścią deklaracji, a zatem nie ma mocy wiążącej traktatu. Nie można uznać, że deklaracja ta mogłaby przyznać Eskimosom prawa autonomiczne i dodatkowe w stosunku do przewidzianych przez prawo Unii.

113 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem w ramach procedury przyjmowania aktu Unii opartego na artykule traktatu jedynymi obowiązkami konsultacji nałożonymi na prawodawcę Unii są obowiązki przewidziane przez dany artykuł (wyrok Trybunału z dnia 14 października 1999 r. w sprawie C-104/97 P Atlanta przeciwko Wspólnocie Europejskiej, Rec. s. I-6983, pkt 38). Artykuł 95 WE nie obciążał prawodawcy szczególnym obowiązkiem konsultacji ze skarżącymi.

114 W każdym razie Komisja, wspierana przez Parlament i Radę, twierdzi, że przy opracowaniu zarówno rozporządzenia podstawowego, jak i środków stosowania zostały przeprowadzone obszerne i wielokrotne konsultacje z Eskimosami. Skarżący kwestionują znaczenie i użyteczność niektórych z wymienionych spotkań. Nie zakwestionowano jednak, że wyłączenie dotyczące Eskimosów zostało wprowadzone po spotkaniu w dniu 21 stycznia 2009 r., na którym byli reprezentowani Eskimosi.

115 Wreszcie z motywu 14 rozporządzenia podstawowego wynika, że prawodawca Unii uwzględnił szczególną sytuację społeczności Eskimosów, taką, jaka została przejęta w Deklaracji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej, oraz że z tego względu uznał on, iż należy dopuścić wyłączenie produktów z fok pochodzących z tradycyjnych polowań przez nich prowadzonych i przyczyniających się do ich utrzymania.

116 W trzeciej kolejności zdaniem skarżących poprzez przyjęcie rozporządzenia podstawowego prawodawca nie odnalazł właściwej równowagi wyważającej interesy Eskimosów i interesy zamierzone przez rzeczone rozporządzenie, co znacząco narusza warunki życia skarżących, a bardziej ogólnie – warunki życia populacji Eskimosów.

117 Należy odrzucić tę argumentację. Skarżący nie przedstawiają bowiem argumentów ani dowodów wykazujących zarzucane naruszenie art. 8 EKPC. Jak bowiem zauważono w pkt 98 i 108 powyżej, wyjaśnienia dostarczone w punktach skargi, do których odnoszą się w tym względzie skarżący, nie dostarczają też dowodów w tym zakresie. Co do art. 9 i 10 EKPC oraz art. 10 i 11 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, skarżący przyznali, że nie zostały one bezpośrednio naruszone przez rozporządzenie podstawowe.

118 Na wszelki wypadek należy przypomnieć, że z motywu 15 rozporządzenia podstawowego wynika, iż nie narusza ono ani zasad Unii, ani zasad krajowych regulujących polowania na foki, oraz że na mocy art. 3 ust. 1 rzeczone rozporządzenie zezwala na wprowadzanie do obrotu produktów z fok pochodzących z polowań prowadzonych tradycyjnie przez Eskimosów i inne społeczności autochtoniczne i przyczyniających się do ich utrzymania.

119 Należy więc odrzucić trzecią część niniejszego zarzutu, a w konsekwencji cały zarzut.

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na nadużyciu władzy

120 W ramach tego zarzutu, podniesionego tytułem ewentualnym, skarżący utrzymują, że Komisja użyła swojej władzy w celu innym niż ten, dla którego została jej ona przyznana. Zamiast bowiem ustanowić skuteczne wyłączenie dotyczące Eskimosów, Komisja działała w celu zablokowania każdego wprowadzenia do obrotu w Unii produktów z fok, w tym produktów pochodzących z polowań prowadzonych przez Eskimosów.

121 Jak wielokrotnie orzekał Trybunał, akt jest obarczony wadą nadużycia władzy, tylko jeżeli z obiektywnych, właściwych dla danej sprawy i spójnych przesłanek wynika, że został on przyjęty wyłącznie lub w znacznej mierze w celu innym niż wskazany albo w celu obejścia procedury przewidzianej w traktacie dla okoliczności danej sprawy (wyroki Trybunału: z dnia 13 listopada 1990 r. w sprawie C-331/88 Fedesa i in., Rec. s. I-4023, pkt 24; z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie C-110/97 Niderlandy przeciwko Radzie, Rec. s. I-8763, pkt 137).

122 Odpowiednie motywy zaskarżonego rozporządzenia mają następujące brzmienie:

„(1) W rozporządzeniu [podstawowym] zezwolono na wprowadzanie do obrotu produktów z fok pochodzących z polowań prowadzonych tradycyjnie przez Eskimosów oraz inne społeczności autochtoniczne i przyczyniających się do ich utrzymania [...].

(2) Dlatego też, aby zapewnić jednolite stosowanie przepisów rozporządzenia [podstawowego], należy określić szczegółowe wymagania w zakresie przywozu i wprowadzania tych produktów z fok do obrotu na terenie Unii.

(3) Należy zezwolić na wprowadzanie do obrotu produktów z fok pochodzących z polowań prowadzonych tradycyjnie przez Eskimosów oraz inne społeczności autochtoniczne i przyczyniających się do ich utrzymania, jeżeli tego rodzaju polowania są częścią kulturowego dziedzictwa społeczności oraz jeżeli produkty z fok są przynajmniej częściowo wykorzystywane, konsumowane lub przetwarzane przez te społeczności zgodnie z ich tradycją.

[...]

(5) W ramach tych wyjątkowych uwarunkowań należy wprowadzić skuteczny mechanizm, który zapewni odpowiedni stopień weryfikacji przestrzegania tych wymogów. Mechanizm ten nie powinien ograniczać wymiany handlowej bardziej niż to konieczne.

[...]

(12) Jako że niniejsze rozporządzenie ustanawia szczegółowe zasady wykonania art. 3 rozporządzenia [podstawowego], który stosuje się od 20 sierpnia 2010 r., powinno ono wejść w życie w trybie pilnym".

123 Zgodnie z art. 3 zaskarżonego rozporządzenia:

„1. Produkty z fok pochodzące z polowań prowadzonych przez Eskimosów lub inne społeczności autochtoniczne mogą być wprowadzane do obrotu jedynie wówczas, gdy można udowodnić, że pozyskano je w wyniku polowań na foki, które [to polowania] spełniają wszystkie następujące warunki:

a) są polowaniami na foki prowadzonymi przez Eskimosów lub inne społeczności autochtoniczne tradycyjnie polujące na foki w danej społeczności oraz na danym obszarze geograficznym;

b) produkty z fok pozyskane w wyniku tych polowań są przynajmniej częściowo wykorzystywane, konsumowane lub przetwarzane przez te społeczności zgodnie z ich tradycjami;

c) są polowaniami przyczyniającymi się do utrzymania społeczności.

2. W momencie wprowadzania do obrotu produktowi z fok towarzyszy świadectwo, o którym mowa w art. 7 ust. 1".

124 Zgodnie z art. 6 i 7 zaskarżonego rozporządzenia świadectwa stwierdzające, że produkty z fok spełniają określone wymogi, są wydawane przez „uznany organ".

125 Wreszcie art. 12 rzeczonego rozporządzenia przewiduje, że wejdzie ono w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

126 Skarżące przywołują dwa zestawy argumentów. Po pierwsze, zaskarżone rozporządzenie nie zostało przyjęte w rozsądnym terminie przed rozpoczęciem stosowania zakazu wprowadzania do obrotu. Komisja popadła w zwłokę, przygotowując wprowadzenie w życie „wyjątku dotyczącego Eskimosów".

127 Po drugie, zaskarżone rozporządzenie, przyjęte i zinterpretowane przez Komisję, pozbawia „wyjątek dotyczący Eskimosów" wszelkiej skuteczności (effet utile). W szczególności naruszając ten artykuł, zaskarżone rozporządzenie zakazuje wprowadzania do obrotu w Unii produktów z fok pochodzących z polowań prowadzonych tradycyjnie przez Eskimosów, które to produkty są jednak następnie przetwarzane lub sprzedawane przez inne społeczności.

128 Należy zauważyć, że żadne z tych twierdzeń – w większości niepotwierdzonych – nie może wykazać, iż w niniejszym wypadku Komisja użyła swojej władzy w celach innych niż określony w motywie 2 zaskarżonego rozporządzenia.

129 Po pierwsze, jeśli chodzi o moment przyjęcia zaskarżonego rozporządzenia, trzeba zauważyć, że zostało ono przyjęte w dniu 10 sierpnia 2010 r., opublikowane w dniu 17 sierpnia 2010 r., a na mocy jego art. 12 weszło w życie trzeciego dnia po opublikowaniu, czyli w dniu 20 sierpnia 2010 r., to znaczy w dniu rozpoczęcia stosowania art. 3 ust. 1 rozporządzenia podstawowego. Ten fakt sam w sobie nie pozwala uznać, że Komisja działała w celu utrudnienia realizacji określonego celu. Ponadto nie można zarzucać Komisji konsultacji z różnymi zainteresowanymi stronami, w tym organizacjami obrony praw zwierząt. Argumenty przedstawione przez skarżących dotyczą krytyki procedury konsultacyjnej prowadzonej przez Komisję, lecz nie mogą stanowić dowodów nadużycia władzy. Przeciwnie, okoliczność, że Komisja przeprowadziła konsultacje z tymi różnymi stronami, w tym z przedstawicielami społeczności Eskimosów, może wyłącznie wskazywać, iż rzeczywiście chciała ona zapoznać się ze wszystkimi właściwymi elementami podlegającej regulacji problematyki. Ponadto, czemu nie zaprzeczyli skarżący, Komisja wskazuje, że wielu skarżących było obecnych na spotkaniu w dniu 18 listopada 2009 r., na którym rozdawano i omawiano dokument informacyjny dotyczący przewidzianego tekstu, a następnie bezpośrednio umieszczono go w internecie. Ponadto Komisja opublikowała projekt zaskarżonego rozporządzenia w internecie w dniu 2 czerwca 2010 r.

130 Po drugie, jeśli chodzi argumentację opartą na tym, że Komisja interpretuje zbyt szeroko zakaz i zbyt ściśle odstępstwa od niego, należy zauważyć, że poprzez argumentację tę skarżący w rzeczywistości krytykują treść i skutki środków przewidzianych przez zaskarżone rozporządzenie, które według nich nie są zgodne z celem tego rozporządzenia takim jak uprzednio zdefiniowany przez rozporządzenie podstawowe. Skarżący twierdzą, że treść zaskarżonego rozporządzenia, taka jak zinterpretowana przez Komisję, wykazuje, iż prawdziwy cel Komisji był inny od celu, dla którego rozporządzenie podstawowe przyznało jej władzę. Na poparcie tych twierdzeń przedstawili oni deklaracje zawierające interpretacje Komisji i władz krajowych dotyczące stosowania przewidzianych regulacji w praktyce. Nic w tej argumentacji ani w aktach sprawy nie pozwala na stwierdzenie, że realizacja takich skutków, jakoby negatywnych dla handlu danymi produktami, była celem Komisji przy przyjmowaniu zaskarżonego rozporządzenia. Argumentacja skarżących odwołuje się raczej do weryfikacji zgodności wspomnianych deklaracji z rozporządzeniem podstawowym.

131 Z tego względu należy odrzucić niniejszy zarzut.

132 W świetle powyższych rozważań należy oddalić wniosek o stwierdzenie nieważności, a tym samym skargę w całości.

W przedmiocie kosztów

133 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu postępowania przed Sądem kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrali sprawę, należy – zgodnie z żądaniem Komisji – obciążyć ich własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez Komisję.

134 Rada i Parlament ponoszą własne koszty, zgodnie z art. 87 § 4 akapit pierwszy tego regulaminu.

Z powyższych względów

SĄD (siódma izba)

orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, J. Moesesie, A. Kooneeliusie, T. Newkingnak, D. Kuptana, K. Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of

Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), J. Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son, Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi oraz Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society, Ltd pokrywają własne koszty oraz koszty poniesione przez Komisję Europejską.

3) **Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej pokrywają własne koszty.**

Dittrich Wiszniewska-Białecka Prek

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 25 kwietnia 2013 r.

Podpisy